

8. klassi AJALUGU

2 tundi nädalas.

Ajalootundides tutvustatakse õpilastele erinevaid ajalookäsitusi ja avatakse nende kujunemisetagamaid. Mõistmaks, et ajalookirjutamine sõltub ajast ja ajalooürija seisukohast, tuleb kujundada kriitilist suhtumist erinevatesse mõtteviisidesse ning võrrelda ajaloosündmuste ja nähtuste käsitlemist erinevates allikates.

Õpilaste maailmapilti rikastab ainetevaheline lõiming ning lähedaste teemade lõimitud käsitlemine, lähtudes erinevatest aspektidest.

Ajalooõpetuse kaudu laiendatakse teadmisi, omandatakse ajaloolist sõnavara ja kujundatakse erinevaid oskusi:

- 1) oskus orienteeruda ajas ning analüüsida ajaloolise keskkonna kujunemist;
- 2) ajaloomõistete tundmine ja kontekstis kasutamise oskus;
- 3) ajaloo kohta küsimuste esitamise ning neile vastamise oskus;
- 4) funktsionaalne kirjaoskus, kriitilise mõtlemine oskus, arutlusoskus, järelduste tegemise ja seoste loomise ning oma seisukoha kujundamise ja põhjendamise oskus;
- 5) empaatia, oskus asetada end kellegi teise olukorda ajastut arvestades; koostöö- ja konfliktilahendusoskus;
- 6) allikaanalüüs ja ajalookaardiga töötamise oskus, erinevatest teabeallikatest info leidmise, kasutamise ja hindamise oskus, suulise ja kirjaliku eneseväljenduse ning IT-vahendite kasutamise oskus.

Püsivalt tuleb pöörata tähelepanu õpioskuste arendamisele. Ainekava annab õpetajale vabaduse otsustada teemade käsitlemise sügavuse üle.

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

1. Eristab ajalooperioode ning iseloomustab neid põhitunnuste kaudu.
2. Mõistab ajaloosündmuste tähenduslikkust, toob esile sündmuste ja protsesside põhjusi ja tagajärgi ning jätkuvuse ja muutuste näiteid.
3. Seostab kodukoha ajalugu Eesti ja Euroopa ajalooga, teab Eesti ajaloo pöördepunkte.
4. Mõistab Eesti omariikluse kujunemist ja arengut Euroopa ajaloo taustal.
5. Mõistab tänapäeva Euroopa ja Ameerika Ühendriikide kujunemislugu ja arengut ning riikide mõju maailmas.
6. Analüüsib inimeste igapäevaelu ja ühiskonnaelu muutumist ning linnade tähtsuse kasvu.
7. Mõistab teaduse ja tehnika arengu mõju inimeste eluviisile ja ühiskonnaelu valdkondadele.

8. Mõistab kolonialismi ja rahvastikurände põhjusi ja tagajärgi minevikus ja tänapäeval globaalse ajaloo perspektiivis.
9. Analüüsib inimese sotsiaalseid ja ühiskondlikke rolle minevikus ja tänapäeval, individuaalse eneseteostuse piiranguid ja võimalusi lähtuvalt ühiskonna arengust.
10. Mõistab, kuidas on kujunenud ja toiminud demokraatlik ühiskond minevikus, võrreldes tänapäevaga.
11. Mõistab, kuidas inimese käsitlus on ajas muutunud.
12. Kogub ajalooalast informatsiooni, töötab eritüübiliste ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt, teeb informatsiooni põhjal järeldusi.
13. Eristab poliitilisi õpetusi, teab nende kujunemislugu.
14. Analüüsib kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ja mõistab üksikisiku rolli kultuuripärandi kandjana.
15. Analüüsib inimese tervisekäitumise muutumist ajaloos.
16. Mõistab inimtegevuse ja keskkonna vastastikust mõju ajaloos

Hindamine

Ajaloos hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi tähtsamate ajaloosündmuste ja -nähtuste analüüsi nõudvate ülesannete kaudu. Allikaanalüüsi puhul hinnatakse allikast olulise info leidmist, selle tõlgendamist ja võrdlemist, kommenteerimist ning usaldusväärsuse üle otsustamist. Arutluse puhul hinnatakse kirjutise vastavust teemale, ajastu- ja teemakohaste faktide teadmist, võrdlemise, seoste loomise ja järelduste tegemise oskust ning isikliku suhtumise väljendamist põhjendatud argumentide toel.

Hinnatakse numbriliselt.

Maailm 1600–1815

Teema: Uusaja mõiste, üldiseloostus, periodiseering. Ühiskond varauusajal.

Teema olulisus: Varauusaeg on periood ajaloos, kus eurooplased allutasid järk-järgult suurema osa maailmast oma poliitilise ülemvõimu alla, millele lisandus koos ristiusu levimisega euroopaliku kultuuri pealesurumine. Mitte ühelgi teisel ajastul ei ole Euroopa mõju kogu maailma ajaloole olnud nii märkimisväärne kui varauusajal.

Õpitulemused: Õpilane: • iseloomustab põhitunnuste kaudu erinevaid ajalooperioode • määratleb ajaliselt (märgib ajajoonele) varauusaja ja uusaja piirid • selgitab ajaloo periodiseerimise eesmärgi ja kokkuleppelisust • iseloomustab seisuslikku ühiskonda ja Euroopa usuelu varauusajal • toob näiteid muutustest, mis toimusid Euroopas ja maailmas varauusajal ja uusajal	Õppesisu: • ajajoone koostamine- pöördetpunktide, oluliste uusaja sündmuste ja nähtuste märkimine ajajoonele. • õpitakse kasutama õpikut, otsima infot veebist vms • ühiselt pannakse paika ajastu piirid • varauusaeg • uusaeg • periodiseerimine • ajaloo pöördetpunkt
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • õpilane saab aru inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest
Lõiming: kunstiõpetus- illustreeritud ajatelg	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Ususõjad. Prantsusmaa, Inglismaa, Saksamaa sisepoliitika varauusajal

Õpitulemused: Õpilane: • toob allikate abil esile ajaloosündmuste põhjuse-tagajärje seoseid • võrdleb allikate toel Prantsusmaa ususõdade, Inglismaa kodusõja ja kolmekümneaastase sõja põhjuseid ja tagajärgi • analüüsib allikate usaldusväärsust eri aspekte hinnates, teab, et allika sõnum sõltub autori positsioonist • hindab allika usaldusväärsust eristades fakte ja arvamusest • teadvustab allika autori taotlusi ja eesmäärke • põhjendab allika valikut. • teeb allikate põhjal järeldusi, hinnates väiteid, taotlusi ja veendumusi ajaloolises kontekstis • teeb allika põhjal järeldusi autori positsiooni, taotluste või veendumuste kohta	Õppesisu: • ususõda • kodusõda • protestandid • katoliiklased • hugenotid • luterlased • kalvinistid • anglikaanid • Vestfaali rahu
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • õpilane arutleb, miks sageli arvatakse, et religioon põhjustab sõdu ja konflikte? Milliste oma tõekspidamiste pärast ollakse valmis võitlema?

Lõiming:

eesti keel- sõnade ususõda, kodusõda, veresaun tähendus.

Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.

Teema: Absolutism ja valgustus**Õpitulemused:****Õpilane:**

- iseloomustab põhitunnuste kaudu erinevaid ajalooperioode
- iseloomustab põhitunnuste kaudu absolutismiajastut
- analüüsib inimeste võimalusi ja valikuid minevikus ja tänapäeval isikute näitel
- analüüsib inimeste võimalusi ja valikuid uusajal elanud ajalooliste isikute näitel
- kujundab oma poliitilise eelistuse ja põhjendab seda
- annab hinnangu absolutismile ajastu kontekstis
- loetleb inimkeskse ja teadusliku maailmapildi kujunemise põhjuseid, toob näiteid selle tunnusjoontest, suuna esindajatest erinevatel ajastutel ning ühiskonnas toimunud muutustest
- Seostab inimkeskse ja teadusliku maailmapildi kujunemist hariduse ja valgustusideede levikuga

Õppesisu:

- monarh
- monarhia
- absolutism
- absoluutne monarh
- valgustatud
- absolutism
- valgustatud monarh

nimetab valgustusfilosoofe ning toob näiteid nende panusest inimkeskse ja teadusliku maailmapildi kujunemisse	
Põhimõisted:	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: õpilane püüab luua või tabada ajalooliste isikute väljendusstiili arendades kirjalikku ning suulist väljendusoskust ning esinemisjulgust
Lõiming: eesti keel - sõnaveebi kasutamine ja kirjaliku ning suulise väljendusoskuse, esinemisoskuse arendamine.	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Ameerika iseseisvumine	
Õpitulemused: Õpilane: - selgitab Ameerika Ühendriikide kujunemislugu 17.-18. sajandil - Inglise kolooniate rajamine, konfliktid Prantsuse ja Inglise kolooniate vahel, kolooniate konfliktid emamaaga, iseseisvusdeklaratsioon, iseseisvussõda,	Õppesisu: - koloonia - emamaa - iseseisvusdeklaratsioon - iseseisvussõda - põhiseadus - demokraatia

1789. aasta põhiseadus ja selle jõustumine - teab demokraatiale iseloomulikke jooni selle kujunemise ajal ja tänapäeval ja toob näiteid demokraatia arengust antiikajast tänapäevani - selgitab inimõiguste ja kodanikuvabaduste arengut mõne ajaloolise dokumendi näitel Ameerika iseseisvusdeklaratsioon ja põhiseadus	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid
Lõiming: informaatika- interaktiivse postri/plakati loomine Ameerika iseseisvumisest	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Prantsuse revolutsioon ja Napoleon	
Õpitulemused: Õpilane: toob näiteid ühiskonna ümberkorraldamise võimalustest	Õppesisu: - seisused - generaalstaadid - reform

reformide või revolutsiooni teel ja analüüsib nende protsesside erinevusi • selgitab Prantsuse revolutsiooni Asutava kogu ja Napoleoni reformide (koodeksite) näitel ühiskonna ümberkorraldamise vajadust ja erinevaid võimalusi • tunneb ära äärmusluse ja populismi tunnused minevikus ja tänapäeval • selgitab äärmuslike liikumiste ja ideoloogiate mõju ühiskonnale jakobiinide näitel	• revolutsioon • Asutav kogu • äärmuslus • žirondiinid • jakobiinid • terror • koodeks
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • suudab hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast, tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, teadvustab oma väärtushinnanguid
Lõiming: informaatika- temaatilise ristsõna loomine veebikeskkonnas	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus

Õpitulemused: Õpilane: • selgitab näidete abil, kuidas muutused maailmas on mõjutanud Eesti ajalugu • võrdleb Rootsi ja Vene ajal (17. ja 18. sajandil toimunud muutusi Eesti • märkab kodukoha kultuuripärandit ja teab selle kujunemislugu, mõistab, et kultuuripärandi tähendus võib ajas muutuda • toob näiteid uusaja kultuuripärandist kodukohas ja Eestis (arukam õpilane toob esile näiteid nt kirikute või mõisahoonete käekäigust nõukogude ajal ja Eesti Vabariigis) • toob näiteid eestikeelse kirjasõna ja hariduselu edenemisest kodukohas ja Eestis, analüüsib hariduse tähtsust ühiskonna arengus • tutvustab üht uusaja kultuuriobjekti kodukohas või Eestis, selgitades selle tähtsuse või funktsiooni muutumist ajas	Õppesisu: • Rootsi aeg • Vene aeg • reduktsioon • restitutsioon
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • omandab teadmisi Eesti kultuuri, sealhulgas eesti rahvuskultuuri ja teiste kultuuride kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta

	mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana
Lõiming: informaatika- võrdlustabelite koostamine eri ajastute kohta	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Kunst, kultuur ja teadus varauusajal	
Õpitulemused: Õpilane: - nimetab erinevate kunstistiilide olulisemaid tunnuseid ja tunneb väliste tunnuste järgi ära erinevate kunstistiilide arhitektuurinäiteid - võrdleb põhitunnuste alusel (üldilme, detailid) barokkstiili, klassitsismi arhitektuuris - tunneb ära ja iseloomustab allikate põhjal barokki, rokokoostiili, klassitsismi kujutavas kunstis, toob näiteid kunstnike ja nende teoste kohta - analüüsib teaduse ja tehnika arengu positiivset ja negatiivset mõju ühiskonnale ja kultuurile, mõistab inimkonna eetilisi valikuid ja vastutust ühiskonna ees seoses teaduse ja tehnika arenguga - analüüsib teaduse arengu positiivset ja negatiivset mõju ühiskonnale ja	Õppesisu: - barokk - rokokoo - klassitsism

kultuurile varauusaja teadusrevolutsiooni saavutuste näitel	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: mõistab ja hindab kriitiliselt tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundab kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes
Lõiming: Kunstiõpetus- erinevad kunstistiilid.	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Maailm 1815–1918

Teema: Viini kongress ja Euroopa uusajal	
Õpitulemused: Õpilane: - analüüsib Euroopa riikide arengut ajaloos mõne riigi näitel - analüüsib Euroopa riikide arengut uusajal mõne riigi näitel (Prantsusmaa, Inglismaa, Saksamaa, Venemaa, Austria, Rootsi vms)	Õppesisu: - kongress - lõppakt - restauratsioon - tagurlus - tasakaal

Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: dilemmaküsmuste harjutuse abil saavad õpilased aru kuivõrd oluline on taustainfo valdamine hea küsimuse koostamiseks ja faktidel põhineva otsustuse tegemiseks
Lõiming: eesti keel- mõistete seletamine ja illustreerimine Viini kongressi näidetega. geograafiaga- Euroopa kaardi loomine	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Tööstusrevolutsioon ja industrialiseerimine	
Õpitulemused: Õpilane: - analüüsib teaduse ja tehnika arengu positiivset ja negatiivset mõju ühiskonnale ja kultuurile, mõistab inimkonna eetilisi valikuid ja vastutust ühiskonna ees seoses teaduse ja tehnika arenguga - toob näiteid uusaja tehnilistest leiutistest ja selgitab nende ellurakendamise tulemusel toimunud muutusi inimeste igapäevaelus ja ühiskonnas	Õppesisu: - kütused: süsi ja koks - aurumasin - võimsusühikud: hobujõud ja watt - tööstus - vabrik - automatiseerimine - linnastumine

• selgitab ja toob näiteid, kuidas inimesed on erinevatel ajastutel loodusesse suhtunud • toob näiteid kuidas industrialiseerimise tulemusena on suurenenud inimkonna ökoloogiline jalajälg • analüüsib linnastumise põhjuseid ja tagajärgi 19. sajandi Euroopa ja Ameerika Ühendriikide linnade näitel	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • suudab kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid • mõistab loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid • kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt
Lõiming: keemia - söe ja koksi erinevused, orgaanilised kütused jms. füüsika - võimsus ja võimsusühikud, auru jõu demonstreerimine keeva vee poti abil. geograafia - tööstusliku pöörde levik ja seos loodusvarada ja looduslike tingimustega.	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Poliitilised õpetused

Õpitulemused: Õpilane: • iseloomustab erinevaid poliitilisi õpetusi ja nende peamisi toetusgruppe ühiskonnas, analüüsib, mis on iseloomulik konservatismile, liberalismile ja sotsiaaldemokraatiale, rahvuslusele tänapäeval • iseloomustab ja võrdleb liberalismi, konservatismi, natsionalismi ja sotsialismi etteantud kriteeriumide alusel (nt ideaalid ja eesmärgid, ideoloogid, toetajaskond), kujundab oma arvamuse	Õppesisu: • ideoloogia • liberalism • konservatism • sotsialism • rahvuslus • natsionalism • äärmuslus • kommunism
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtmise
Lõiming: eesti keel- mõistete selgitamine.	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Euroopa rahvaste kevad (1848. aasta revolutsioonid)

Õpitulemused: Õpilane:	Õppesisu: • rahvuslus
--	---

• arutleb märksõnade või küsimuste toel ajaloosündmuste ja -nähtuste üle, kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda • arutleb märksõnade või küsimuste toel rahvusluse, Euroopa rahvaste vabadusliikumise ja 1948. aasta revolutsioonide põhjuste ning tagajärgede üle, kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda.	• rahvuslik vabadusliikumine • rahvusriik • kodanlus • liberalism • vabariik • põhiseadus
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • väärtustab ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatusi ja vabatahtlikkusest põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist • on algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundab isiklikke seisukohti ning oskab neid väljendada • õpib tundma ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistab nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi
Lõiming: eesti keel- mõistete seletamine geograafia- kaardi ja legendi lugemine	

Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.

Teema: Kolonialism ja imperialismi kujunemine

Õpitulemused:

Õpilane:

- toob näiteid kolonialismi majanduslikest, poliitilistest ja eetilistest aspektidest, annab kolonialismile hinnangu erinevast perspektiivist
- toob näiteid kolonialismi majanduslikest, poliitilistest ja eetilistest aspektidest Aafrikas, Aasias, Ameerikas, Austraalias
- annab hinnangu eurooplaste kolonisatsioonile kolonistide, põliselanike ja tänapäeva seisukohast
- selgitab, kuidas tootmine, tarbimine ja inimeste elatustase on seotud loodusressursside kasutamisega
- analüüsib koloniaalvallutuste seost loodusressursside kasvava vajadusega
- analüüsib rahvaarvu muutuste ja inimeste heaolu seoseid loodusressursside kasutamisega 19. sajandi näitel
- analüüsib imperialismi kujunemise seost loodusressursside hõivamisega

Õppesisu:

- koloonia
- koloniseerimine
- kolonialism
- impeerium
- imperialism

Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • õpilane mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel
Lõiming: inglise keel- koloniaalajastu materjal geograafia- maailmakaart	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Venemaa ja Eesti 19. sajandil ja 20. sajandi algul	
Õpitulemused: Õpilane: • analüüsib Eesti omariikluse kujunemist ja arengut Euroopa sündmuste kontekstis • seostab Eesti omariikluse algust rahvusliku vabadusliikumise ja ärkamisaja sündmustega • nimetab Eesti omariikluse kujunemise majanduslikke, kultuurilisi ja poliitilisi eeldusi • nimetab Eesti omariikluse kujunemisele kaasa aidanud isikuid ja selgitab nende panust	Õppesisu: • reformid • tagurlus • dekabristid • õigeusk • isevalitsus • slavofiil • venestamine • baltisakslane • estofiil

- toob näiteid erinevate ajastute kultuuripärandist
- seostab eestlaste perekonnanimede saamist pärisorjuse kaotamisega, toob näiteid perekonnanimede saamislugudest
- toob näiteid estofiilide tegevusest ja panusest eesti kultuurilukku
- toob näiteid ärkamisaja tegelaste ja nende panuse kohta eesti kultuuriloos
- märkab kodukoha kultuuripärandit ja teab selle kujunemislugu, mõistab, et kultuuripärandi tähendus võib ajas muutuda
- toob näiteid eestikeelse kirjasõna ja hariduselu edenemisest kodukohas ja Eestis, analüüsib hariduse tähtsust ühiskonna arengus
- toob näiteid Kalevipoja tegelaskuju tähenduse muutumise kohta ajaloos
- märkab Eesti ja maailma kultuuri seoseid ja vastastikust mõju
- toob näiteid Eestist pärit, Eestis õppinud või tegutsenud baltisaksa haritlaste tegevuse rahvusvahelisest mõjust (Karl Ernst von Baer, Fabian Gottlieb Benjamin von Bellingshausen, August von Kozebue, Adam Johann von Krusenstern, Eduard von Toll, Friedrich Georg Wilhelm von Struve, Ferdinand von Wrangel jt)

teadvustab baltisakslaste rolli eesti (ja läti) kultuuri ja ühiskonnaelu arengus	
Metoodilised soovitus:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: õpilasel aidatakse mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel
Lõiming: eesti keel ja kirjandus- baltisaksa estofiilide ja ärkamisaja tegelaste panus Eesti kultuurilukku, eestlaste perekonnanime saamislugu	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Esimene maailmasõda. Eesti iseseisvumine

Õpitulemused: Õpilane: - toob allikate põhjal esile ajaloosündmuste põhjuse-tagajärje seoseid - arutleb märksõnade või küsimuste toel ajaloosündmuste ja -nähtuste üle - analüüsib Esimese maailmasõja põhjusi ning sõdivate poolte taotlusi ning Esimese maailmasõja tagajärgi ja mõju maailma arengule - analüüsib teaduse ja tehnika arengu positiivset ja negatiivset mõju ühiskonnale ja kultuurile	Õppesisu: - Antant, Kolmikliit, Keskriigid - atentaat, läänerinne, idarinne, maneööversõda, positsioonisõda, Compiègne'i vaherahu, - veebruari- ja oktoobrirevolutsioon Venemaal, Lenin, kommunistid, Nõukogude Venemaa - iseseisvusmanifest, 23.-24.02.1918
--	--

• nimetab I maailmasõja käigus kasutusele võetud sõjapidamise uuendusi, kirjeldab nende rolli, toob näiteid sõda käsitlevatest filmidest, raamatutest jms • toob näiteid ühiskonna ümberkorraldamise võimalustest reformide ja revolutsiooni teel, analüüsib nende protsesside erinevusi • kirjeldab Vene revolutsioonide ja novembrirevolutsiooni tagajärgi ja mõju • nimetab Esimese maailmasõja aegseid sõjalise liite ning selgitab mis riigid ja miks sinna kuulusid, sõnastab sõja põhjuseid ja tagajärgi • selgitab näidete abil, kuidas muutused maailmas on mõjutanud Eesti ajalugu • analüüsib Eesti omariikluse kujunemist ja arengut Euroopa sündmuste kontekstis • seostab Eesti omariikluse kujunemist rahvusvaheliste sündmustega (uute rahvusriikide tekkimine esimese maailmasõja käigus, Vene revolutsioonid)	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • õpilane leiab ja sõnastab infot erinevate allikate ja ajaloolise kaardi abil

	• analüüsides Esimese maailmasõja eelseid allikaid, propagandapilte, õpilane õpib nägema propaganda mõju ühiskonnas valitsevatele hoiakutele ja inimese otsustele
Lõiming: geograafia - kaardilt info hankimine, kontuurkaardi täitmine.	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	

Teema: Teadus, tehnika ja kultuur 19. sajandil ja 20. sajandi algul

Õpitulemused:
Õpilane:

- teab, kuidas meditsiin on ajas arenenud ja mis võtteid on kasutatud haiguste ja epideemiatega võitlemisel
- toob näiteid 19. sajandi meditsiini edusammudest (ravimid, veregruppide avastamine, röntgen, narkoos, rasestumisvastased vahendid jt) ja põhjendab nende tähtsust haigustega võitlemisel, pere planeerimisel, rahvastikuprotsessides jne
- toob näiteid erinevate ajastute kultuuripärandist
- toob näiteid 19. sajandi teaduse, tehnika, arhitektuuri, kujutava kunsti, moepildi, kirjanduse, muusika jms kohta

Õppesisu:

- sisepõlemismootor
- elekter
- hõõglamp
- röntgen
- raudtee
- raudbetoon
- rahvastik
- aspiriin
- narkoos
- süstal
- pastöriseerimine
- valmistoit
- krinoliin
- tärgeldamine
- frakk
- smoking
- silinder

	• romantism • realism • historitsism • impressionism • postimpressionism • juugend
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: • õpilane õpib analüüsima erinevate (isiklike, sotsiaal-majanduslike, kultuuriliste ja keskkonna jt) tegurite mõju tervisele ja turvalisusele ja seadma tervise ja ohutusega seotud eesmärgid ning analüüsima nende saavutamist
Lõiming: bioloogia- nakkushaigused, bakterid ja viirused, veregrupp, rasestumine ja rasestumisvastased vahendid, toitumine jms keemia- ravimid ja narkoos füüsika- sisepõlemismootor, elektrienergia, elektrimootor, hõõglamp, röntgen geograafia- rahvastikuprotsessid 19. sajandil	
Õppevara: Õpetaja poolt valitud materjalid.	